A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. december 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Energia – Gázágazat – A gázellátás biztonsága – 994/2010/EU rendelet – A földgázvállalkozások azon kötelezettsége, hogy a védett fogyasztók számára a gázellátás biztosítására irányuló intézkedéseket fogadjanak el – A 2. cikk második bekezdésének 1. pontja – A »védett fogyasztók« fogalma – A 8. cikk (2) bekezdése – További kötelezettség – A 8. cikk (5) bekezdése – A földgázvállalkozások azon lehetősége, hogy kötelezettségüket regionális vagy uniós szinten teljesítsék – A gázszolgáltatók tekintetében olyan további gáztárolási kötelezettséget előíró nemzeti szabályozás, amelynek hatálya alá tartoznak a 994/2010 rendelet értelmében vett védett fogyasztók között nem szereplő fogyasztók is – 80%-ban az érintett tagállam területén teljesítendő tárolási kötelezettség”

A C-226/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d’État (államtanács, Franciaország) a Bírósághoz 2016. április 22-én érkezett, 2016. április 15-i határozatával terjesztett elő

az **Eni SpA**,

az **Eni Gas & Power France SA**,

az **Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz)**

és

a **Premier ministre**,

a **Ministre de l’Environnement, de l’Énergie et de la Mer**

között,

a **Storengy**,

a **Total Infrastructures Gaz France (TIGF)**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, E. Levits, A. Borg Barthet (előadó), M. Berger és F. Biltgen bírák,

* Az eljárás nyelve: francia.

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. március 16-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Eni SpA és Eni Gas & Power France SA képviseletében C. Lefort, M. Dantin és A. Soloshchenkov avocats,

– az Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz) képviseletében N. Autet és G. Marson avocats,

– a Storengy és Total Infrastructures Gaz Franciaország (TIGF) képviseletében C. Le Bihan-Graf és L. Rosenblieh avocats,

– a francia kormány képviseletében D. Colas, R. Coesme, S. Horrenberger és A. Daly, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, M. Rzotkiewicz és K. Rudzińska, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Patakia és O. Beynet, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. július 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2010. L 295., 1. o.) 8. cikke (2) és (5) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Eni SpA és az Eni Gas & Power France SA (a továbbiakban együtt: Eni), valamint az Union professionnelle des industries privées du gaz (Uprigaz; gázipari magánvállalkozások szakmai szövetsége) és a Premier ministre (miniszterelnök, Franciaország) és a ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer (környezetvédelmi, energiaügyi és tengerügyi miniszter, Franciaország) között a föld alatti földgáztárolókhoz való hozzáférésről szóló, 2006. augusztus 21-i 2006-1034. sz. rendelet módosításáról szóló, 2014. március 12-i 2014-328. sz. rendelet (**JORF 2014. március 14-i szám, 5283. o.**, a továbbiakban: 2014-328. sz. rendelet) jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 994/2010 rendelet (5), (9) és (10) preambulumbekezdése értelmében:

„(5) A gázellátás biztonságával kapcsolatban eddig uniós szinten meghozott intézkedések értelmében azonban a tagállamok még mindig nagy önállóságot élveznek az intézkedések megválasztása tekintetében. Amikor egy tagállam ellátásbiztonsága veszélybe kerül, nyilvánvaló a kockázata, hogy az e tagállam által egyoldalúan meghozott intézkedések veszélyeztetik a belső gázpiac megfelelő működését, valamint a fogyasztók gázellátását. A közelmúlt tapasztalatai bebizonyították e kockázat valódiságát. Annak érdekében, hogy a belső gázpiac még korlátozott ellátás közepette is működhessen, szükséges rendelkezni arról, hogy az ellátási zavarokra adott válaszok szolidárisak és összehangoltak legyenek mind a megelőző intézkedések, mind pedig egy adott ellátási zavarhelyzetben alkalmazott megoldások tekintetében.

[…]

(9) Az Unió súlyos ellátási zavara minden tagállamot, az Unió egészét és az Athénban 2005. október 25-én aláírt Energiaközösséget létrehozó szerződés [HL 2006. L 198., 18. o.] szerződő feleit is érintheti. Komoly gazdasági károkat okozhat továbbá az egész Unió gazdaságának. Hasonlóképpen a gázellátás zavara súlyos társadalmi következménnyel járhat, különösen a kiszolgáltatott fogyasztói csoportok esetében.

(10) Egyes fogyasztók, többek között a háztartások és az alapvető szociális szolgáltatásokat – egészségügyi ellátást, gyermekgondozást, oktatást és egyéb szociális és népjóléti szolgáltatásokat, valamint a tagállam működéséhez elengedhetetlenül fontos szolgáltatásokat – biztosító fogyasztók különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak, és szükségük lehet védelemre. Az ilyen védett fogyasztók átfogó meghatározása nem kerülhet összeütközésbe az európai szolidaritási mechanizmusokkal.”

4 E rendelet 2. cikkének második albekezdése ekképp rendelkezik:

„[…] az alábbi fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1) »védett fogyasztók« a gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott lakossági fogyasztók, továbbá – ha az érintett tagállam úgy határoz – az alábbiak lehetnek:
   a) a kis- és középvállalkozások, feltéve, hogy csatlakoztatva vannak a gázelosztó hálózathoz, és alapvető szociális szolgáltatások, feltéve, hogy csatlakoztatva vannak a gázelosztó vagy -átviteli hálózathoz, feltéve továbbá, hogy ezek a további fogyasztók legfeljebb a gáz végső felhasználásának 20%-át teszik ki, és/vagy
   b) a távfűtési létesítmények abban az esetben, ha lakossági fogyasztók és az a) pontban említett fogyasztók számára szolgáltatnak fűtést, feltéve, hogy e létesítményeknek nem áll módjukban más tüzelőanyagra váltani, és csatlakoztatva vannak a gázelosztó vagy -átviteli hálózathoz.

[…]”

5 Az említett rendelet 3. cikkének (6) bekezdése előírja:

„Az ellátás biztonságát biztosító, a megelőzési cselekvési tervekben és vészhelyzeti tervekben szereplő intézkedéseknek egyértelműen meghatározottnak, átláthatónak, arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, indokolatlanul nem torzíthatják a versenyt és a gáz belső piacának hatékony működését, valamint nem veszélyeztethetik más tagállamok vagy az Unió egésze gázellátásának biztonságát.”

6 Ugyanezen rendelet „Ellátási előírások” című 8. cikke értelmében:

„(1) A hatáskörrel rendelkező hatóság előírja az általa azonosított földgázvállalkozásoknak, hogy hozzanak intézkedéseket a tagállami védett fogyasztók gázellátása érdekében a következő esetekben:

a) valamely hétnapos csúcsidőszakban tapasztalt rendkívüli hőmérséklet, amely statisztikai valószínűsége szerint minden 20 évben egyszer fordul elő;

b) valamely legalább 30 napos időszakban tapasztalt kivételesen nagy gázigény, amely statisztikai valószínűsége szerint minden 20 évben egyszer fordul elő; valamint

c) átlagos téli körülmények között az egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra zavarainak fennállása esetén legalább 30 napig.

A hatáskörrel rendelkező hatóság legkésőbb 2012. június 3-ig azonosítja az első albekezdésben említett földgázvállalkozásokat.

(2) Az ellátási előírásnak az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett 30 napos időszakot meghaladó bármilyen megszigorítása, illetve bármilyen további kötelezettségnek a gázellátás biztonsága érdekében történő előírása a 9. cikkben említett kockázatértékelésen alapul, megjelenik a megelőzési cselekvési tervben, továbbá:

a) a 3. cikk (6) bekezdésével összhangban történik;

b) nem torzítja indokolatlanul a versenyt, és nem akadályozza a gáz belső piacának működését;

c) nem befolyásolja hátrányosan egy másik tagállam képességét arra, hogy az nemzeti, uniós vagy regionális vészhelyzet esetén e cikkel összhangban ellássa védett fogyasztóit; és

d) uniós vagy regionális vészhelyzet esetén megfelel a 11. cikk (5) bekezdésében előírt kritériumoknak.

A szolidaritás szellemében a hatáskörrel rendelkező hatóság a megelőzési cselekvési és vészhelyzeti tervekben meghatározza, hogy a szigorított ellátási előírásokat vagy a földgázvállalkozások számára előírt további kötelezettségeket hogyan lehet uniós vagy regionális vészhelyzet esetén időszakosan enyhíteni.

(3) A hatáskörrel rendelkező hatóság által az (1) és a (2) bekezdés alapján meghatározott időszakokat követően, illetve az (1) bekezdésben meghatározottaknál súlyosabb körülmények között a hatáskörrel rendelkező hatóság és a földgázvállalkozások minden tőlük telhetőt megtesznek a gázellátás fenntartása érdekében, elsősorban a védett fogyasztók számára.

(4) Az e cikkben meghatározott ellátási előírások teljesítése érdekében a földgázvállalkozásokra megállapított kötelezettségeknek megkülönböztetésmenteseknek kell lenniük, és nem róhatnak indokolatlan terheket e vállalkozásokra.

(5) A földgázvállalkozások adott esetben regionális vagy uniós szinten is teljesíthetik e kötelezettségeket. A hatáskörrel rendelkező hatóság nem kötelezhet arra, hogy az e cikkben megállapított előírásokat kizárólag a területén belül elhelyezkedő infrastruktúrák alapján teljesítsék.

(6) A hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítja, hogy a védett fogyasztók ellátásának feltételei a belső földgázpiac megfelelő működésének sérelme nélkül, az árak pedig a készletek piaci értékének figyelembevételével kerüljenek megállapításra.”

7 A 994/2010 rendelet uniós és regionális vészhelyzeti válaszlépésekre vonatkozó 11. cikkének (5) bekezdése előírja:

„A tagállamok, és különösen a hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy:

a) ne vezessenek be olyan intézkedést, amely bármikor indokolatlanul korlátozza a belső piacon belüli, különösen az érintett piacokra történő gázáramlást;

b) ne vezessenek be olyan intézkedést, amely várhatóan komolyan veszélyezteti valamely másik tagállam gázellátását; és

c) [a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (HL 2009. L 211., 36. o.)] megfelelően az infrastruktúrához való, határokon átnyúló hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – a vészhelyzeti tervnek megfelelően fennmaradjon.”

A francia jog

8 Franciaországban a földgáztárolást a code de l’énergie (energiakódex) L. 421-1–L. 421-16. cikk rendelkezései szabályozzák. E rendelkezések szervezik meg a gáztárolóhoz való hozzáférést a szolgáltatókat a célból terhelő közszolgáltatási kötelezettségek keretében, hogy az ellátás folytonosságát még rendkívüli helyzetben is biztosítsák.

9 E törvénykönyv L. 421-3. cikke értelmében:

„A földgázkészletek elsősorban az alábbiak biztosítását szolgálják:

(1) A földalatti földgáztárolókhoz csatlakoztatott hálózatok megfelelő és kiegyenlített működése;

(2) A háztartási, valamint olyan egyéb fogyasztók közvetlen vagy közvetett szükségleteinek kielégítése, akik szerződésben megszakítható vagy közérdekű feladatokat biztosító ellátásban nem állapodtak meg;

(3) Az L. 121-32. cikkben szabályozott egyéb közszolgáltatási kötelezettségek tiszteletben tartása.”

10 Az említett kódex L. 421-4. cikkének első bekezdése ekképp rendelkezik:

„Valamennyi szolgáltatónak, közvetlenül vagy megbízottján keresztül közvetett módon, minden év október 31-én, az egyéb modulációs eszközeiket is figyelembe véve elegendő földgáztartalékkal kell rendelkeznie Franciaországban ahhoz, hogy a november 1-jétől március 31-ig terjedő időszakban az L. 421-3. cikk harmadik albekezdésében említett fogyasztók közvetlen vagy közvetett ellátására vonatkozó szerződéses kötelezettségeit teljesíteni tudja […].”

11 Az energiakódex L. 421-7. cikke értelmében a Conseil d'État (államtanács) rendeletben rögzíti többek között az említett kódex L. 421-4. cikke alkalmazásának feltételeit és szabályait.

12 Az energiakódex L. 421-7. cikkének végrehajtásaként elfogadott, a föld alatti földgáztárolókhoz való hozzáférésről szóló, 2006. augusztus 21-i 2006-1034. sz. rendelet (a JORF 2006. augusztus 23-i száma, 12370. o., a továbbiakban: 2006-1034. sz. rendelet) határozza meg a földgáztárolókhoz való hozzáférés megszervezésének feltételeit. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e rendelet egyrészt azt írja elő, hogy valamennyi földgázszolgáltató számára a fogyasztói portfóliója alapján meghatározott tárolási kapacitáshoz való hozzáférési jogokat vagy „tárolási jogokat" kell biztosítani annak érdekében, hogy ezen fogyasztók ellátását biztosíthassa a téli időszakban, másrészt meg kell határozni az e szolgáltatókat terhelő, elsősorban arra vonatkozó kötelezettségeket, hogy a téli időszak elején többek között minimális mennyiségű készlettel kell rendelkezniük.

13 A 2014-328. sz. rendelet 9. cikke módosította a 2006-1034. sz. rendeletet, és többek között azt írta elő, hogy a szolgáltatók tárolási kötelezettségét nemcsak a háztartási fogyasztóik és a közérdekű feladatokat ellátó felhasználóik éves fogyasztásának megfelelő „tárolási jog" alapján állapítják meg, amint azt a 2006-1034. sz. rendelet előző változata előírta, hanem azon gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott felhasználók fogyasztása alapján is, akik a szerződésben megszakítható ellátásban nem állapodtak meg. Ennek ellentételezéseként a 2014-328. sz. rendelet a tárolási jogok 85%-áról 80%-ára csökkentette a tárolási kötelezettség mértékét.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

14 Az Eni és az Uprigaz 2014. május 12-én, illetve 14-én keresetet nyújtottak be a Conseil d'État-hoz (Franciaország) a 2014-328. sz. rendelet hatáskör túllépése miatt történő megsemmisítése érdekében.

15 Az Eni és az Uprigaz keresetében többek között arra hivatkozik, hogy ez a rendelet sérti a 994/2010 rendelet rendelkezéseit. Egyrészt ugyanis ez a rendelet jogellenesen kiterjeszti az e rendelet 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában meghatározott „védett fogyasztók" fogalmát. Másrészt az említett rendelet 8. cikkének (5) bekezdését sértve a földgázszolgáltatókkal szemben annak kötelezettségét írja elő, hogy tárolási kapacitásukkal Franciaországban rendelkezzenek.

16 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy először is a 2014-328. sz. rendelet a „védett fogyasztók" fogalmába bevonja azokat a gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott nem háztartási fogyasztókat is, akik nem állapodtak meg megszakítható ellátásban a szerződésben, és akik nem feltétlenül minősülnek „kis- és középvállalkozásoknak" a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontja értelmében. A védett fogyasztóknak a rendelet szerinti fogalma tehát túlterjed az e rendeletben foglalt fogalommeghatározáson. A francia hatóságok mindazonáltal arra hivatkoznak, hogy e további fogyasztók olyan szerény méretű létesítmények, amelyek, még ha nagyvállalatokhoz tartoznak is, javarészt a kis- és középvállalkozásokhoz hasonló jellemzőkkel rendelkeznek. Ezenfelül, e hatóságok szerint, az ilyen szélesebb fogalommeghatározás azon további kötelezettségekhez kapcsolódik, amelyeket a 994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok a gázellátás biztonságára vonatkozó indokok alapján előírhatnak.

17 E körülmények között a 2014-328. sz. rendelet jogszerűsége attól függ, hogy a 994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni-e, hogy azzal ellentétes az, hogy egy tagállam a földgázszolgáltatók számára olyan további kötelezettségeket ír elő, amelyek abból erednek, hogy a védett fogyasztók közé – akik/amelyek fogyasztása hozzájárul a gázellátás folyamatosságának biztosítását célzó kötelezettségek körének meghatározásához – olyan fogyasztókat is bevon, akiket a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontja nem említ.

18 Másodsorban, a kérdést előterjesztő bíróság arra mutat rá, hogy a fogyasztók folyamatos gázellátásának biztosítása érdekében az energiakódex L. 421-4. cikke előírja a szolgáltatók számára, hogy – a rendelkezésükre álló egyéb modulációs eszközöket is figyelembe véve – elegendő földgázkészlettel rendelkezzenek Franciaországban, valamint arra, hogy a 2014-328. sz. rendelet magában foglalja azt, hogy a tárolási jogok 80%-át a tagállam területén kell gyakorolni, ugyanakkor azt is előírja, hogy az energiáért felelős miniszter a gázszolgáltató rendelkezésére álló egyéb modulációs eszközöket is figyelembe veszi annak értékelése során, hogy annak lekötött tárolási kapacitásai elegendőek-e a tárolási kötelezettsége teljesítésének biztosításához. A 2014-328. sz. rendelet jogszerűsége tehát attól a kérdéstől is függ, hogy a 994/2010 rendelet 8. cikkének (5) bekezdésével ellentétes-e az, hogy egy tagállam ilyen kötelezettségeket írjon elő a gázszolgáltatók számára.

19 E körülmények között a Conseil d'État (államtanács) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A [994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdését] úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam olyan további kötelezettségeket ír elő a földgázszolgáltatók számára, amelyek abból származnak, hogy a „védett fogyasztók" közé, amelyek fogyasztása hozzájárul a gázellátás folyamatosságának biztosítását célzó kötelezettségek körének meghatározásához, olyan fogyasztókat von be, amelyek ugyanezen rendelet [2. cikke második bekezdésében] nincsenek megemlítve?

2) Úgy kell-e értelmezni a [994/2010 rendelet 8. cikkének (5) bekezdését], hogy annak rendelkezéseivel ellentétes az, ha egy tagállam a tárolt gázmennyiségre és a kivételi kapacitásra, valamint az ezen tagállam területén teljesítendő tárolási kötelezettségnek megfelelő tárolási jogok alapján megszerzett tárolási kapacitásokkal való rendelkezésre vonatkozóan kötelezettségeket ír elő a földgázszolgáltatók számára azzal, hogy a miniszter a gázszolgáltató által lekötött tárolási kapacitások értékelése során figyelembe veszi a gázszolgáltató rendelkezésére álló más modulációs eszközöket?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

20 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak már lehetősége adódott arra, hogy határozzon a tagállamoknak a földgázellátás biztonságának területén biztosított mozgástérről a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló, **2004. április 26**-i 2004/67/EK tanácsi irányelvvel **(HL 2004. L 127., 92. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 3. kötet, 19. o.) összefüggésben, amely először hozott létre uniós szinten olyan jogi keretet, amely a földgázellátás biztonságának garantálására irányul, és amely megelőzte a** 994/2010 rendeletet.

21 Ily módon a Bíróság úgy döntött, hogy ez az irányelv csak egy keretet hozott létre, amelyen belül a tagállamok feladata, hogy a gázellátás biztonságára vonatkozóan meghatározzák az általános politikákat, és, amint az (3) preambulumbekezdéséből következik, ezen irányelv csak egy minimális közös megközelítésnek minősül a földgázellátás biztonságának területén. A Bíróság azt is kimondta, hogy az említett irányelv széles mozgásteret biztosít a tagállamok számára az irányelv céljainak eléréséhez szükséges eszközök tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2008. július 17-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-207/07, nem tették közzé, EU:C:2008:428, 43. és 44. pont).

22 Márpedig, bár a 2004/67 irányelv széles mozgásteret biztosított a tagállamoknak a gázellátás biztonságának garantálására irányuló eszközök megválasztása tekintetében, a 994/2010 rendelet (5) preambulumbekezdéséből egyértelműen az következik, hogy e rendeletet e mozgástér korlátozása

céljából fogadták el, annak elkerülése érdekében, hogy az egyik tagállam által egyoldalúan kidolgozott intézkedések ne veszélyeztethessék a gáz belső piacának megfelelő működését és a gázellátást a többi tagállamban.

Az első kérdésről

23 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdését, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely olyan gáztárolási kötelezettséget ír elő a gázszolgáltatók tekintetében, amelynek hatálya azon fogyasztókra is kiterjed, akik/amelyek nem szerepelnek az e rendelet 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában felsorolt „védett fogyasztók” között.

24 Emlékeztetni kell arra, hogy a 994/2010 rendelet – amint az 8. cikkének (1) bekezdéséből következik – arra kötelezi a tagállamokat, hogy az e rendelkezésben felsorolt esetekben bizonyos, „védett fogyasztóknak” nevezett fogyasztók számára garantálják a földgázellátást.

25 E tekintetben a 994/2010 2. cikke második bekezdésének 1. pontjából az következik, hogy a „védett fogyasztók” e rendelkezésben szereplő fogalma egyrészt „a gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott lakossági fogyasztók” kategóriájára, másrészt pedig, ha valamely tagállam úgy határoz, az e rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a), illetve 2. cikke második bekezdése 1. pontjának b) alpontjában meghatározott két másik kategóriára vonatkozik.

26 Elsősorban a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában szereplő kategóriát illetően e rendelkezés előírja, hogy a tagállamok védett fogyasztóknak minősíthetik „a kis- és középvállalkozások[at], feltéve, hogy csatlakoztatva vannak a gázelosztó hálózathoz, és [az] alapvető szociális szolgáltatások[at], feltéve, hogy csatlakoztatva vannak a gázelosztó vagy -átviteli hálózathoz, feltéve továbbá, hogy ezek a további fogyasztók legfeljebb a gáz végső felhasználásának 20%-át teszik ki”.

27 A jelen ügyben a francia kormány azt állítja, hogy a 2014-328. sz. rendelet azáltal, hogy a nemzeti jog értelmében védett fogyasztók körébe nemcsak a lakossági fogyasztókat, hanem azokat a gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott nem háztartási fogyasztókat is bevonja, amelyek megszakítható ellátásban nem állapodtak meg a szerződésben, nem terjeszti ki a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában meghatározott védett fogyasztók fogalmát. A fogyasztók e kategóriája ugyanis olyan szerényebb méretű szervezeteket foglal magában, mint például kisvállalkozások, a nagyvállalkozások kis ügynökségei, integrált hálózatokhoz tartozó kiskereskedelmi egységek vagy nagyobb vállalkozásokhoz tartozó kisebb ipari létesítmények, illetve nem elosztóhálózathoz, hanem közvetlenül egy szállítási hálózathoz csatlakoztatott nagyobb méretű szervezetek.

28 Ennek keretében a francia kormány azt állítja, hogy a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában szereplő, a „kis- és középvállalkozásokra” történő utalást úgy kell érteni, hogy az nemcsak azokra a szervezetekre vonatkozik, amelyek a kis- és középvállalkozások jogállásával rendelkeznek, hanem – e rendelet célkitűzéseire figyelemmel – magában foglalja azokat a szervezeteket is, amelyek ténylegesen olyan önálló szervezeteknek minősülnek, amelyek valamely kis- vagy középvállalkozás által fogyasztott gáz mennyiségével azonos mennyiségű gázt fogyasztanak.

29 A „védett fogyasztók” e rendelkezés értelmében vett fogalmának ilyen értelmezése nem fogadható el.

30 E tekintetben meg kell állapítani, hogy egyetlen olyan fogyasztó sem tartozik a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában felsorolt kategóriákba, aki/amely a szerződésben nem állapodott meg megszakítható ellátásban. Különösen az nem vitatott, hogy a nagyvállalkozások kis ügynökségei, az integrált hálózatokhoz tartozó kiskereskedelmi egységek vagy

nagyobb vállalkozásokhoz tartozó kisebb ipari létesítmények nem minősülnek „kis- vagy középvállalkozásoknak” e kifejezések általánosan elfogadott jelentése szerint, amint egyébként azt a francia kormány is elismerte.

31 E tekintetben nem releváns az a körülmény, hogy az ilyen szervezetek gázfogyasztása analógiát mutat egy kis- vagy középvállalkozás gázfogyasztásával. Amint ugyanis az a 994/2010 rendelet (9) és (10) preambulumbekezdéséből is következik, a „védett fogyasztóknak” az e rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában szereplő felsorolása nem annyira e fogyasztók gázfogyasztásának mennyiségén, mint inkább azon különleges védelmen alapul, amelyre azoknak – sebezhetőségükre figyelemmel – szükségük van a gázellátás megszakadása esetén.

32 Márpedig, a francia kormány állításával szemben, az említett szervezeteknek, valamint a kis- és középvállalkozásoknak nem ugyanazon védelemre van szüksége a gázellátás esetleges megszakadása esetén. Amint ugyanis azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 59. pontjában, egy jelentős mértékű vállalkozáshoz, csoporthoz vagy integrált hálózathoz való tartozás lehetővé teszi az említett szervezetek számára, hogy olyan gazdasági és műszaki erőforrásokkal rendelkezzenek, amelyekkel a kis- vagy középvállalkozások általában nem rendelkeznek, és amelyek lehetővé teszik számukra, hogy szembenézzenek a gázellátás megszakadásával.

33 Azt a kérdést kell tehát megvizsgálni, hogy egy tagállam a 994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadhat-e a földgázszállítókra vonatkozóan olyan intézkedéseket, amelyek ez utóbbiakat arra kötelezik, hogy a gázellátást az e rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában felsorolt „védett fogyasztók” körénél szélesebb kör számára biztosítsák.

34 E tekintetben a 994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy a tagállamok két fajta olyan intézkedést fogadhatnak el, amelyek túlmennek azon intézkedéseken, amelyeket ez utóbbiaknak elő kell írniuk az általuk az e rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében azonosított földgázvállalkozások tekintetében, mivel, amint az a jelen ítélet 24. pontjában megállapításra került, ez utóbbiak a védett fogyasztók körébe tartoznak.

35 Egyfelől a tagállamok „szigorított ellátási előírásokat” írhatnak elő, tehát – amint az említett rendelet 8. cikke (2) bekezdésének megfogalmazásából is következik – olyan intézkedéseket, amelyek időtartama meghaladja az ugyanezen rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjában előírt 30 napos időtartamot. E lehetőség tehát nem ezen intézkedések személyi hatályának kiterjesztésére, hanem alkalmazási idejük meghosszabbítására vonatkozik.

36 Másfelől ugyanezen tagállamok a gázellátás biztonságával kapcsolatos indokok miatt „további kötelezettségeket” is előírhatnak a földgázvállalkozások vonatkozásában. E tekintetben a „további” kifejezés használata nyilvánvalóvá teszi azt a tényt, hogy kiegészítő jellegű kötelezettségekről van szó, amelyek jellege eltér a 994/2010 rendelet 8. cikkének (1) bekezdésében szereplő intézkedések jellegétől, amely rendelkezésre egyébként e rendelet 8. cikkének (2) bekezdése nem utal e kötelezettségeket illetően.

37 Ily módon, amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 67. pontjában, a 994/2010 rendelet 8. cikke (2) bekezdésének megfogalmazásából az következik, hogy egy tagállam, főszabály szerint, előírhat a földgázvállalkozásokat terhelő olyan további kötelezettséget, amelynek hatálya alá tartoznak azok a fogyasztók is, akik/amelyek nem szerepelnek az e rendelet 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában felsorolt „védett fogyasztók” között.

38 Mindazonáltal e rendelkezés megfogalmazásából az is következik, hogy a tagállamok azon lehetősége, hogy egy ilyen kötelezettséget írjanak elő a gázvállalkozások vonatkozásában, az e rendelkezésben foglalt szigorú feltételek tiszteletben tartásának van alárendelve.

39 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az, hogy a 2014-328. sz. rendelet a gázszolgáltatók vonatkozásában a gáztárolás olyan további kötelezettségét írja elő, amelynek hatálya kiterjed azon gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott fogyasztók összességére is, akik/amelyek nem állapodtak meg megszakítható ellátásban a szerződésben, és akik nem tartoznak szükségszerűen a 994/2010 rendelet 2. cikke második bekezdése 1. pontjának a) alpontjában felsorolt „védett fogyasztók” közé, megfelel-e az e rendelet 8. cikkének (2) bekezdésében ily módon előírt feltételeknek.

40 A fentiek összességére figyelemmel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 994/2010 rendelet 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely olyan gáztárolási kötelezettséget ír elő a gázszolgáltatók tekintetében, amelynek hatálya azon fogyasztókra is kiterjed, akik/amelyek nem szerepelnek az e rendelet 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában felsorolt „védett fogyasztók” között, feltéve, hogy az ez utóbbi rendelkezésben előírt feltételeket tiszteletben tartják, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A második kérdésről

41 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 994/2010 rendelet 8. cikkének (5) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a földgázszolgáltatók számára azt a kötelezettséget írja elő, hogy a területén gázkészleteket tartsanak az ellátás biztonságának válság esetén történő garantálása érdekében, egyúttal előírva, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság a szolgáltató által lekötött tárolási kapacitások értékelése során figyelembe veszi a gázszolgáltató rendelkezésére álló „más modulációs eszközöket”.

42 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 994/2010 rendelet 8. cikke (5) bekezdésének első mondata úgy rendelkezik, hogy adott esetben a földgázvállalkozások regionális vagy uniós szinten is teljesíthetik azokat a kötelezettségeket, amelyeket e rendelet 8. cikkében előírt ellátási szabályok tiszteletben tartásának tekintetében írtak elő vonatkozásukban.

43 Ezenfelül e rendelet 8. cikke (5) bekezdése második mondata szerint a hatáskörrel rendelkező hatóság nem kötelezhet arra, hogy az e cikkben megállapított előírásokat kizárólag a területén belül elhelyezkedő infrastruktúrák alapján teljesítsék.

44 A jelen ügyben a 2014-328. sz. rendeletnek az energiakódex L. 421-4. cikkével összefüggésben értelmezett 9. cikke arra kötelezi a gázszolgáltatókat, hogy minden év október 31-én legalább a kötelezettségi körbe tartozó fogyasztókhoz társított tárolási jogok 80%-ának megfelelő mennyiségű gázkészlettel rendelkezzenek francia területen, és előírja, hogy a hatáskörrel rendelkező miniszter a gázszolgáltató rendelkezésére álló egyéb modulációs eszközöket is figyelembe veszi annak vizsgálata érdekében, hogy ez utóbbi tiszteletben tartja-e kötelezettségeit.

45 Az ilyen szabályozás, amennyiben arra kötelezi a szolgáltatókat, hogy szükségszerűen és kizárólagosan Franciaországban rendelkezzenek földgázkészlettel a célból, hogy teljesíthessék a válsághelyzetben történő gázellátás biztonságának garantálására irányuló kötelezettségüket, nem egyeztethető össze a 994/2010 rendelet 8. cikke (5) bekezdésének második mondatával, amely – amint az már megállapításra került – megtiltja a hatáskörrel rendelkező hatóságnak, hogy megkövetelje, hogy az e rendelet 8. cikkében megállapított előírásokat kizárólag az érintett tagállam területén belül elhelyezkedő infrastruktúrák alapján teljesítsék.

46 Bár a francia szabályozás lehetővé teszi a hatáskörrel rendelkező miniszter számára, hogy az érintett gázszolgáltató „más modulációs eszközeit” is figyelembe vegye, a kérdést előterjesztő bíróság nem szolgáltat elegendő információt ahhoz, hogy meg lehessen állapítani azon értékelés jellegét és gyakorlati terjedelmét, amelyet a hatáskörrel rendelkező hatóságnak kell elvégeznie ennek jogcímén.

47 E tekintetben ez utóbbi bíróság feladata a nemzeti jog értékelése, és annak vizsgálata, hogy a nemzeti jog által a hatáskörrel rendelkező hatóság számára biztosított azon lehetőség, amely szerint az érintett szolgáltatók rendelkezésére álló „más modulációs eszközöket” is figyelembe vehet, hatékony lehetőséget jelent-e ez utóbbiak számára ahhoz, hogy kötelezettségeiket regionális vagy uniós szinten teljesíthessék.

48 A fentiekre figyelemmel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 994/2010 rendelet 8. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a földgázszolgáltatók számára azt a kötelezettséget írja elő, hogy tartsák tiszteletben azon kötelezettségüket, hogy szükségszerűen és kizárólagosan a nemzeti területen található infrastruktúrákat felhasználva gázkészleteket tartsanak az ellátás biztonságának válság esetén történő garantálása érdekében. A jelen ügyben mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a nemzeti jog által a hatáskörrel rendelkező hatóság számára biztosított azon lehetőség, amely szerint az érintett szolgáltatók rendelkezésére álló „más modulációs eszközöket” is figyelembe vehet, hatékony lehetőséget jelent-e ez utóbbiak számára ahhoz, hogy kötelezettségeiket regionális vagy uniós szinten teljesíthessék.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, hogy egy tagállam olyan gáztárolási kötelezettséget ír elő a gázszolgáltatók tekintetében, amelynek hatálya azon fogyasztókra is kiterjed, akik/amelyek nem szerepelnek az e rendelet 2. cikke második bekezdésének 1. pontjában felsorolt „védett fogyasztók” között, feltéve, hogy az ezen előbbi rendelkezésben előírt feltételeket tiszteletben tartják, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.**

2) **A 994/2010 rendelet 8. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a földgázszolgáltatók számára azt a kötelezettséget írja elő, hogy tartsák tiszteletben azon kötelezettségüket, hogy szükségszerűen és kizárólagosan a nemzeti területen található infrastruktúrákat felhasználva gázkészleteket tartsanak az ellátás biztonságának válság esetén történő garantálása érdekében. A jelen ügyben mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a nemzeti szabályozás által a hatáskörrel rendelkező hatóság számára előírt azon kötelezettség, miszerint az érintett szolgáltatók rendelkezésére álló „más modulációs eszközöket” is figyelembe kell vennie, hatékony lehetőséget jelent-e ez utóbbiak számára ahhoz, hogy kötelezettségeiket regionális vagy uniós szinten teljesíthessék.**

Aláírások